Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 225. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го ЛИСТОПАДА, 1984. ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 27, 1984. No. 225. VOL. XCI.

Появилася книжка повна ненависти до українців

Джерзі Ситі (О. К.). — На полицях американських книгарень появилася вже книжка пера Аллена А. Раєна мол., що в роках 1979 до 1983 проводив розсліди Департаменту справедливости ЗСА у справі воєнних злочинців п. н. „Спокійні сусіди". Ті, „спокійні сусіди" на думку автора, це усі „фолькcдойчери", українці і балтийці та інші, які поселилися в ЗСА під прикриттям закону про переміщених осіб, а на ділі це все колябoранти нацистівської Німеччини, які втікали не від совєтського режиму, а з німцями, тому, що були їх німи прислужниками".

Поставивши таке твердження, автор суворо розправляється із Урядом ЗСА який перевів закон про переселення т.зв. „Ді-Пі" на американську землю та злегковажив собі те, що спровадив тут „воєнних злочинців".

Аллен А. Раєн, мол., по званні адвокат, сам не є жидом, але здобув довір'я тих жидівських чинників, які працювали над розшуком воєнних злочинців, що причинилися до нищення жидів у Другій світовій війні, описує у своїй книжці на 386 сторінках цілий перебіг своєї праці на пості голови інвестиґаційної комісії, а зокрема багато місця в ній посвячує українцям. Іванові Демянчукові він віддав цілий розділ з підзаголовком „Іван Грізний", подібно також покійному вже Володимирові Осідачеві.

У рецензії на книжку А. Раєна, що появилася в „Ню Йорк Таймсі" пера Ралфа Блументаля, з датою неділі 11-го листопада ц.р., критик пише, що „А. Раєн є найкращий, коли розповідає жахливі історії про тих людей, що їх його бюро для спеціяльних досліджень засудило за „воєнні злочини" — Івана Демянюка, який завідував газовими коморами концентраційного табору у Треблінці, румунського єпископа Валерія Тріфи й інших.

У тих, на думку, рецензента, „найкращих частинах книжки", читаємо на сторінці 10-ій, що німецька т. зв. „айнзацкомандо" в Радомилі „вбивала тільки дорослих жидів, а передавала українській міліції вбивства дітей". І далі автор пише дослівно таке: „Один із німецьких провідників сказав: „ми були просто перелякані кровожадністю тих людей", тобто українців. На сторінці 107 у розділі про І. Демянюка А. Раєн пише після зіставлення двох фотографій, до речі надісланих з СССР, „Ти сукін-сину, вкінці ми тебе спіймали".

У книжці є ряд відкликів до нібито документів, зізнань свідків, тут і в СССР, фотознімок, а вкінці список тих, проти яких ведеться слідство, або тих, що втратили громадянство ЗСА у висліді слідства Комісії, що її очолював автор. У списку „воєнних злочинців" знаходимо 11 українців, на усіх 40 вичислених. Інші, в більшості балтийці, один румун, один білорусин, один росіянин і троє німців.

Книжка насичена незрозумілою просто ненавистю до українців, вимагає поважної реакції зі сторони української спільноти, беручи до уваги велике число читачів, які прочитають книжку. Більше того, автор буде внедовзі їздити з доповідями на порушену ним тему до більших університетів в ЗСА.

На обкладинці книжки, виїмки із враження вибраних читачів, як, наприклад, Сімона Візенталя, Пітера Родіно, Елізабет Голцман. Остання пише: „Цю книжку конечно перечитати усім, що стурбовані історією воєнних злочинців в ЗСА і намаганнями нашого Уряду — після років ганебної апатії — привести до їх покарання..."

Р. Рудницький концертує в Англії

Янгставн, Огайо. — Міжнародний піяніст-віртуоз Роман Рудницький виїхав 22-го листопада до Англії, де у вівторок, 27-го листопада, він дасть концерт у частині музичного фестивалю „Лангайдрок" у місті Бодмін, Корнвал. Його речиталь закінчить цей фестиваль, який почався 13-го листопада.

Р. Рудницький повернувся при кінці вересня із три і пів місячної поїздки, де він дав понад 30 концертів — вперше на кораблях Англії. Його два концерти при кінці вересня на острові Баґрейн, на Близькому Сході, були перші, що їх колинебудь виконував український артист в тій частині світу. Ті концерти дуже успішно пройшли і його не тільки запросили знову приїхати на концерти, але плянується ціле турне в інших країнах Близького Сходу в сезоні 1985-86.

В неділю, 28-го жовтня Р. Рудницький дав концерт в Канаді в Камбелтоні, Ню Бранзвик. Між його дальшими концертами в цьому сезоні буде турне при кінці березня в Малайзію, Сінгапур і Борнео та виступ у квітні як соліст з державною оркестрою в Панамі.

Померла Ірена Н. Кальба

Денвер. У п'ятницю, 9-го листопада ц.р., померла тут, прийнявши, Найсвятіші Тайни, фармацевтка Ірена Н. Кальба, донька о. Луки Салука та Софії, з дому Кишакевич.

І. Кальба, дружина громадського і політичного діяча інж. Мирослава Кальби, довголітнього секретаря 226-го Відділу УНСоюзу в Денвері та колишнього головного радного УНСоюзу. Крім мужа осиротила Покійна доньку Віру та сина Петра.

Похоронні відправи відслужили тут в українській католицькій церкві о. Степан Хміляс, ЧСВВ, та о. д-р Павло Бабяк. Відтак тлінні останки Покійної відтранспортовано до Дітройту, Миш. де похоронні відправи та опечатання гробу завершили в середу, 14-го листопада ц.р. парох української католицької церкви Непорочного Зачаття ПДМ о. ігумен Бернард Панчук, ЧСВВ, та о. д-р П. Бабяк. Покійну поховано на цвинтарі Мавнт Олівет.

Олбанська Округа відзначила Листопадові Роковини

Вотервліт, Н. Й. (І.Д.)— Під протекторатом Окружного Комітету відділів УККА Олбанської округи, заходом Об'єднання українських ветеранів відбулася тут, 4-го листопада ц. р. у шкільній залі Листопадова академія. Голова Окружного Комітету УККА Є. Наболотний відкрив її вступним словом, візвав повстанням з місць і хвилиною мовчанки вшанувати поляглих Героїв за волю України. Оксана Маюгон з тріо „Верховина" відспівала американський гимн. Дарія Спяк прочитала змістовну доповідь про Листопадові Роковини, згадала про 40-ліття бою під Бродами та про інші

(Закінчення на стор. 4)

О. Бітов знов друкується в московській газеті

Москва. — В трьох числах „Літєратурной Ґазєти" за 3-го, 10-го і 24-го жовтня ц.р. під рубрикою „Крах однієї провокації" були надруковані обширні статті О. Бітова „'Кінофестиваль' довжиною рік".

Як відомо, кореспондент московської „Літєратурной Ґазєти" Олєг Бітов, будучи минулого року за завданням редакції на кінофестивалю у Венеції, попросив на Заході азилю і мешкав у пригороді Лондону. Недавно він опинився в СССР і заявив на пресконференції для совєтських і закордонних кореспондентів, що англійська розвідка викрала його у Венеції. Саме про це, але в подробицях, він описує у своїх трьох статтях.

Минулої середи в „Літєратурной Ґазєтє" надрукована критична стаття О. Бітова про американського письменника Нормана Майлера.

Статті Бітова про його перебування на Заході розцінюються совєтологами, як плата, яку з нього взяло КҐБ. Журнал „Посєв", наприклад, повідомляє, що в редакції „Літєратурной Ґазєти" Бітов не появлявся і його матеріяли доставляли туди автами. Це викликало здогади, що співпраця Бітова з газетою закінчиться на його лондонських статтях, після чого його особа втратить пропаґандистську вартість для совєтської влади і, можливо, без сліду зникне.

Поява статті Бітова про Нормана Майлера спростувало ці здогади і дало основу думати, що він повернувся до своїх обов'язків у „Літєратурной Ґазєтє". Його стаття являє собою критичний розгляд подорожніх нотаток американського письменника, що були надруковані в журналі „Перейд" 19-го серпня ц.р. Бітов схвально цитує ті місця статті Майлера, де письменник говорить, що Совєтський Союз, де він провів 15 днів, часто не вписувався в уявлення, які створювали про нього американські газети. Бітов, наприклад, з задоволенням відзначає, що, за словами Майлера, той міг ходити в Совєтському Союзі, куди хотів і, не зважаючи на всі свої старання, так і не зауважив за собою стеження. Бітов пише, що ці відкриття Майлера „наївні".

Західні дипломати в Москві здогадуються, що випадок з Бітовим, а потім і з С. Алілуєвою означає зміни у відношенні до людей, які залишилися на Заході і яким колись в СССР дуже рідко виявляли такий „прийом". Не виключено, пишуть західні кореспонденти, що тепер совєтська влада почне схиляти до повернення і інших колишніх громадян СССР, які залишилися і нині живуть у вільному світі.

Масові втечі польських туристів

Бонн, Західня Німеччина. — Коли польський корабель „Роґалін", повертаючись з Копенгагену до Щеціна після екскурсійної поїздки, зупинився в західньонімецькому порті Травемюнде, з нього втекло 93 польських туристи. Ще 126 пасажирів не повернулися на борт корабля після того, як він зупинився в західньонімецькому порті Любек на Балтицькому морі.

На початку минулого тижня з польського екскурсійного корабля „Стефан Батори" під час зупинки в Гамбурґу втекло 192 польських тяристи. Таким чином, за один тиждень з Польщі в Західню Німеччину втекло 411 польських туристів. Це найбільш масова втеча громадян комуністичної Польщі на Захід.

Втеча поляків до Західньої Німеччини відбувається постійно. Однак в цьому році випадки втеч з польських кораблів у трьох західньонімецьких портах стали значно частішими. Якщо торік не повернулося біля 700 поляків, чоловним чином пасажирів цих же кораблів „Стефан Батори" і „Роґалін", то вже в цьому році загальна кількість втікачів досягла понад 1000 чоловік.

Туристи-втікачі розповідають, що вони дістали закордонні паспорти без всяких труднощів. Серед польських еміґрантів ходять чутки, що польська влада полегшує видачу дозволу на закордонну поїздку, розраховуючи таким чином позбутися „неспокійних" елементів. Цим можна пояснити і той факт, що тепер польська влада видає закордонні паспорти цілим родинам. Колись цього не було, бо влада видавала дозвіл на закордонну поїздку лише одному-двом членам родини, а інші залишалися в Польщі, що значно зменшувало кількість „бажаючих" еміґрувати на Захід.

Совєтський втікач просить азилю в ЗСА

Вашінгтон. — У п'ятницю, 23-го листопада ц.р., в районі демілітаризованої зони поблизу невеликого села Панмунджом сталася перестрілка із-за втечі з Північної Кореї в Південну совєтського туриста.

Коментуючи цю подію, речник Державного департаменту ЗСА сказав, що після того, як совєтський турист кинувся навтіки, за ним погналися біля 30 північнокорейських пограничників, відкривши вогонь з пістолів і автоматів. Під час перестрілки між північнокорейськими і південнокорейськими пограничниками, які у відповідь відкрили вогонь, були вбиті два північнокорейці, один південний кореєць і ранений американський вояк. Совєтський втікач щасливо добрався до розташування південнокорейської пограничної застави і в даний час перебуває в районі Сеулю. Представник американського посольства в Сеулю повідомив ім'я, по батькові і прізвище втікача — Василь Якович Матуцок. Як здогадуються, він здійснив втечу під час екскурсії в район демілітаризованої зони. Південнокорейська влада вияснює мотиви, що спричинилися до втечі туриста.

Речник Державного департаменту у Вашінгтоні повідомив, що совєтський втікач звернувся до американської влади з просьбою про надання йому політичного притулку і що, напевно, його просьба буде позитивно полагоджена.

Це другий випадок втечі з Північної Кореї в Південну через демілітаризовану зону з часу заключення перемир'я в Кореї у 1953 році.

В ОСТАННІХ ЧАСАХ поліція в Мехіко сконфіскувала понад 10,000 тонн маріхуани у північній частині країни. Це є у вісім разів більше, як досі думали, що продукують в цілому Мехіко, та як припускали урядові чинники ЗСА і Мехіко. Це показує також, що в ЗСА курять, куди більше маріхуани, як хтонебудь брав до уваги, бо Уряд ЗСА обрахував, що річно тут вживають в загальному 13,600 тонн.

В НІКАРАҐУА, ДЕ розпочинається тепер збір кави, повстанці посилили свої наїзди на ці околиці країни, де найбільше знаходяться урожайні поля кави. Як відомо від збору кави залежить ціла економія Нікараґуа.

ЗСА ГОТОВІ ДО ПЕРЕГОВОРІВ В ДУСІ КОМПРОМІСУ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, який щойно прибув з однотижневого відпочинку на своєму ренчі в Каліфорнії і головний дорадник Президента у справах крайової безпеки Роберт МекФарлейн заявили, що З'єднані Стейти Америки готові до переговорів із Совєтським Союзом в дусі компромісів і вияву доброї волі, щоб нарешті зрушити з імпасу перервані переговори про зменшення нуклеарної зброї і зупинення продукції космічних ракет.

Очевидно, не треба очікувати чуда і драматичного звороту на краще, або, як дехто каже, підписання договору на скору руку про редукцію міжконтинентальної нуклеарної зброї і космічних ракет після довгоіснуючого напруження між двома надпотугами і масивної антиамериканської пропаґанди, що її вели і в деякій мірі продовжують вести засоби масової інформації СССР.

Згаданий дорадник, виступаючи в неділю, 25-го листопада в телевізійній програмі Сі-Бі-Ес „Лицем до нації", дуже обережно розглядав проблему роззброєння, знаючи з практики, що це дуже делікатні справи, які вимагають докладних студій і запевнення, що всякий договір мусить спиратися на ґарантію контролі, бо на самому довір'ї справа скорочення нуклеарної зброї є дуже ризикованим ділом.

МекФарлейн вважає, що треба наперед вичекати на висліди розмов державного секретаря Джорджа Шулца з міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком і простудіювати чи совєти дійсно згідні говорити про цілий комплекс справ роззброєння, чи тільки про скорочення певних родів зброї. До уваги треба брати також й те, що Совєтський Союз підходитиме з недовір'ям до співрозмовця, тобто ЗСА, кажуть політичні спостерігачі. ЗСА на думку МекФарлейна, не накладатимуть мораторіюму на продукцію власної космічної зброї, чого очікує совєтська сторона, поки не дійде до загального узгіднення між двома сторонами. На Заході відомо, що СССР також вже довгими роками працював над цією і лазерною зброєю і тому однобічне мораторіюм було б некорисне для Заходу. Також евентуальне зупинення розміщення американських нуклеарних ракет в Західній Европі покищо не входить в рахунок, бо це є частиною дозброєння країн НАТО, у противагу до совєтських ракет СС-20 і СС-25 розміщених на західних кордонах СССР і в сателітних країнах, зокрема в Східній Німеччині і Чехо-Словаччині.

Пентаґон думає, що військове головне командування СССР є впереді дослідів над космічною зброєю і мораторіюм був би великим ударом по програмі дозброєння в ЗСА. Як треба було сподіватися, совєтське аґентство ТАСС сильно скритикувало таке становище Пентаґону і дякі застереження Р. МекФарлейна. Москва надіється на повернення до політики детанту з 1970 років, якщо переговори про скорочення озброєння будуть успішними.

У СВІТІ

КОНСЕРВАТИВНИЙ ФОНД „Геритедж" опублікував рапорт, в якому міститься рекомендація про допомогу партизанам-антикомуністам, які ведуть боротьбу з марксистськими режимами в дев'ятьох країнах: Камбоджі, Ляосі, В'єтнамі, Анголі, Етіопії, Афганістані, Нікараґуа, Ірані та Лівії. В дослідженні вказується, що ЗСА вже дають „обережну і обмежену" допомогу партизанам Афганістану і Нікараґуа. Автори рапорту критикують Вашінгтон, вказуючи, що цілі цієї підтримки сформульовані „досить розпливчасто".

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ Ізраїля Їцак Шамір звернувся до відомого американського промисловця і мультимільйонера Арманда Гаммера з закликом використати свій вплив у Москві, щоб переконати совєтський уряд в необхідності відновлення еміґрації жидів з Совєтського Союзу. Шамір заявив кореспондентам, що, на його думку, А. Гаммер може добитися від совєтських лідерів збільшення еміґрації жидів з СССР, яка останнім часом майже зовсім припинилася.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ЗАГРОЗИЛА, що виступить із міжнародної організації ЮНЕСКО вже в наступному році, якщо це вона не змінить своєї загальної настанови. Великобританія покриває річно 8 відсотків видатків ЮНЕСКО і так як ЗСА не погоджується із лівими симпатіями цієї організації, що є частиною Об'єднаних Націй.

НЕПОРОЗУМІННЯ В ПОЛІТИЦІ провінції Квебек довели до того, що зрезигнувало п'ять провінційних міністрів, які бажають від прем'єра Квебеку Рене Левека більше тиску по лінії сепаратизму у провінції. З вибором прем'єр-міністра Браєна Мулруні відносини з Квебеком покращали і це не подобається сепарастичним членам Уряду провінції.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран пережив знову тепер сильну поразку для своєї політики, коли на відвідинах Альзації два мейори міст та багато інших урядових осіб відмовилися привітати офіційно президента, а на вулицях Страсбурґа демонструвало проти Міттерана 10,000 населення, яке голосно жадало уступлення його з посту президента тому, що він не додержав своїх обіцянок.

ПРЕЗИДЕНТ МАНІЛІ ФЕРДІНАНД Е. Маркос далі не показується у своєму бюрі і припускають, що він поважно хворий. На контрольованій урядом телевізії показують лише його знімки, які не конче були останньо зроблені, та говорять про те, що він потребує лікування.

ГОЛОВНИЙ ЖИДІВСЬКИЙ рабін Франції Рене С. Сірат одержав офіційне запрошення відвідати СССР. Запрошення вислали жидівські рабіни в СССР, але воно мусіло мати апробату уряду. Це перший раз від десяти років, що жидівський рабін буде з офіційною візитою в СССР і це коментують, як бажання Константина Черненка до злагіднення відносин із жидами в цій країні.

КІЛЬКІСТЬ ВТІКАЧІВ із польських кораблів, які були на туристичній поїздці до Німеччини, зросла вже до 285 осіб. Польські туристи були на прогульці до портів Західньої Німеччини та їм вдалося втекти під час оглядин міст. Це поставило уряд Західньої Німеччини у досить складне положення у відношенні до Польщі. Західні журналісти, що мали вже нагоду говорити з втікачами, подають, що останні події в Польщі, зокрема вбивство священика Єжи Попєлюшка спонукало цих поляків рішитися на втечу на Захід.

ДРУГІЙ З ЧЕРГИ ЛЮДИНІ ВСТАВИЛИ ШТУЧНЕ СЕРЦЕ

Хірурги приготовляють пацієнта до операції. На першому пляні — штучне серце, яке лікарі вложили в грудну клітку В. Шрейдера.

Луїсвилл, Кі. — Тут в неділю, 25-го листопада, серецеві хірурги перещипили другій з черги людині штучне серце. Після шість і півгодинної операції 52-річний Вілліям Шрейдер, серце якого було в дуже поганому стані і лікарі не давали йому більше надії на життя, рішився на цю дуже складну й до певної міри експериментальну операцію знаючи, що перша людина, якій ці самі лікарі перещипили штучне серце в 1982 році, д-р Барні Кларк, помер 112 днів після операції.

Лікарі надіються, що молодший на 10 років другий пацієнт В. Шрейдер, житиме довше, або взагалі організм прийме штучне серце і він, під наглядом лікарів чи в окремому закладі, житиме як перша людина зі штучним серцем. Очевидно, не всі лікарі-хірурги погоджуються з такою практикою, кажучи, що досвід над перещепленням штучного серця лікарі можуть робити на звірятах і для цього не конче треба використовувати людей, які не мають іншого виходу.

Д-р Аллен Лесінг заявив кореспондентам після операції, що штучне серце працює покищо прецизно, але пацієнт перебуває в критичному стані з огляду на кровавлення. Він признався, що Шрейдер згубив під час і після операції майже половину власної крови і лікарі мусіли вдатися до корректив, щоб зупинити кровавлення, але немає загрози для життя самого пацієнта під теперішню пору.

Дружина В. Шрейдера, 32-річна Маргарет, і їхні шестеро дітей очікували з нетерпеливістю закінчення операції, а тепер чекають на поліпшення стану їх батька.

В АМЕРИЦІ

ПРЕДСТАВНИК КОНСЕРВАТИВНОЇ групи демократів Чарлз Стенголм з Тексасу, підготовляється до того, щоб в часі кокусу демократів — членів Палати Репрезентантів 3-го грудня ц.р., запропонувати зміну на пості речника Палати. Томас О'Ніл, який не думає резигнувати так легко заповідає, що зробить це щойно в 1986 році.

АДОПТОВАНИЙ СИН президента, Майкел Реґен зажадав під час пресової конференції, щоб дружина Президента, Ненсі, перепросила його за ствердження, що між ним і прибраним батьком існують тепер непорозуміння. Майкел був адоптований Р. Реґеном в часі його подружнього життя з акторкою Джейн Ваймен.

УРЯД РОЗГЛЯДАЄ можливість зменшення складу вісьмох урядових аґенцій, які займаються статистиками економічних обставин, навчання і здоров'я в ЗСА.

АДВОКАТ, ЩО РЕПРЕЗЕНТУЄ ряд щоденників та іншої преси на Фльориді погодився на бажання родини молодого Дейвіда Кеннеді, який помер в наслідок надужиття наркотиків, щоб преса не публікувала знімок і тасьм зроблених після його смерти, тому що „вони не показують нічого іншого, як лише людину, яка померла на затруєння наркотиками".

ДОСЛІДНИКИ З УНІВЕРСИТЕТУ в Єйл ствердили, що курці, які мають понад 65 років, можуть заперестати курити і це навіть у так пізному віці допоможе їм, щоб у них були рідші випадки смерти з приводу-серцевої атаки. Вони доказують, що висота смерти від серцевих атак у людей старших віком є на 52 відсотки вища у курців, як некурців.

ВПЕРШЕ ВІД ДВАДЦЯТИ років річниця смерти президента Джана Ф. Кеннеді пройшла без ніяких відзначень і святкувань, а на його гробі зложила квіти лише його секретарка. Урядові чинники в Деллас, місці вбивства президента Дж. Ф. Кеннеді, заявили, що рішено після двадцятої річниці не святкувати більше цієї сумної хвилини в історії ЗСА.

УРЯД Р. РЕҐЕНА пропонує скоротити допомоги для студентів коледжів, а також для засобів масової транспортації, щоб в цей спосіб зменшити державний дефіцит.

ОКРЕМИЙ ПАНЕЛЬ науковців та техніків пропонує, щоб знищити усі запаси хемічної зброї, що існують у військових маґазинах, тому що припадковий вибух чи вогонь можуть бути причиною затруєння ними цивільного населення. Таке знищення хемічної зброї коштуватиме 2 до 4 більйонів долярів та буде тривати від 10 до 20 років часу.

З ПРИВОДУ ТОГО, ЩО економічний ріст країни є тепер повільніший, Уряд зменшить позичкову стопу для фінансових установ на піввідсотка. Це вперше від 1982 року, зменшено висоту відсотків від позичок.

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА, Ненсі Реґен, яка від виборів хворіє, має легку анемію, як подала до відома кореспондентів її секретарка.

ЕЛЕКТРИЧНА КОМПАНІЯ Лонг Айленд дістала вкінці дозвіл на ведення нуклеарних дослідів у Щорґем, але на дуже обмежену скалю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи виступить Британія з ЮНЕСКО?

Як відомо, перед кількома місяцями американський Уряд повідомив в листі до Екзекутиви ЮНЕСКО, що Америка вийде з членства ЮНЕСКО в грудні 1984 року, якщо ця міжнародна організація не зробить негайно важливих змін як у своїй структурі, так і в операціях.

Тепер надійшли вістки з Лондону, що такий самий лист вислав до ЮНЕСКО британський уряд, який також повідомив, що, якщо ЮНЕСКО не зробить відповідних поправок та не введе змін, то Велика Британія виступить із членства ЮНЕСКО.

Крок британського уряду, як і американський лист, спричинив багато клопотів та викликав велике затурбовання серед решти членів цієї міжнародної організації. Деякі уряди Заходу апелюють до англійського уряду, щоб він не виходив з ЮНЕСКО, або принаймні, щоб відклав виконання свого рішення на один рік. Між тими, які переконують лондонський уряд залишитися в ЮНЕСКО, є члени Британської Спільноти Націй, а саме: Канада і Австралія, як також члени цієї спільноти в Центральній Америці.

Британський уряд не подав дійсних причин виходу Англії з ЮНЕСКО, але, згідно із заявами деяких членів уряду в Лондоні, Британія подала майже ідентичні причини, що їх подав американський Уряд, а саме: просовєтська орієнтація та загальна діяльність в ЮНЕСКО, особливо в азійських і південноамериканських країнах, де ЮНЕСКО відверто підтримує просовєтську політику, звернену проти Америки та проти західніх країн і їх економічно-політичних устроїв взагалі.

Звичайно, британський уряд своєчасно поінформував своїх союзників з Европейського Спільного Ринку про свій намір вийти з ЮНЕСКО. Ці союзники наставлені до ЮНЕСКО так само критично, як і Америка та Британія, і немає сумніву, що після виходу Британії з ЮНЕСКО й інші европейські країни зроблять це саме, особливо Західня Німеччина і Голляндія, уряди яких вже віддавна незадоволені політикою ЮНЕСКО та його просовєтського наставлення.

Велика Британія та Америка вплачують 37 відсотків до річного бюджету ЮНЕСКО. Деякі члени переконують британський уряд, щоб він переговорював з Адміністрацією президента Роналда Реґена, щоб він відклав на один рік своє рішення покинути ЮНЕСКО, і тоді вже, разом з Британією, виступити з цієї міжнародної організації.

У Вашінґтоні переконані, що, якщо Велика Британія рішиться на вихід з ЮНЕСКО, і якщо ця організація не проведе засадничих змін як цього домагається також Америка, то ЮНЕСКО покинуть такі країни як Західня Німеччина, Голляндія, Швайцарія, Сінґапур і Філіппіни, які також домагаються зміни політики і структури ЮНЕСКО. Найбільше наставляє ці країни проти теперішнього проводу ЮНЕСКО це надуживання бюджетом, великі платні, подорожі, часто непотрібні або не рекомендовані тощо.

Критики ЮНЕСКО мають дуже вагомі причини домагатися засадничих змін, бо у крайньому випадку взагалі виступлять з членства ЮНЕСКО.

Володимир Левенець

СПІВПРАЦЯ СССР З ЯПОНІЄЮ НАТРАПЛЯЄ НА ТРУДНОЩІ

Недавно, бо тільки при кінці жовтня ц.р., у Токіо, Японія, перебувала совєтська парляментарна делегація, яку очолював член Політбюра Дімногамед Кунаєв. Головні совєтські відпоручники зустрінулись 26-го жовтня з прем'єр-міністром теперішнього японського уряду Усуґіро Накасоне і, як відмічують політичні спостерігачі й аналітики, — це була перша така совєтсько-японська зустріч на вищому рівні від восьми років. В 1976 році тодішній прем'єр Японії Такео Мікі приймав з усіма парадами міністра закордонних справ СССР Андрея Ґромика, і вже тоді Японія надіялась на затіснення співпраці із Совєтським Союзом та пожвавлення торговельної виміни між двома великими країнами.

Передбачення прем'єра Мікі не здійснилися, однак, через совєтську аґресивну політику, а особливо через переведену СССР інвазію на безборонний Афганістан, а пізніше зістрілення совєтськими військовими джетами південнокорейського пасажирського літака над Сахаліном і загин 269 пасажирів і обслуги. Ці випадки відсунули аж на чотири роки пляновані японсько-совєтські переговори, які первісно були заплановані на січень 1980 року, але через згадані події і совєтську військову активність на Далекому Сході, не відбулись.

У склад совєтської делеґації входили 10 членів Верховної Ради СССР, які прибули до Токіо на запрошення лідерів обидвох палат японського парляменту.

Здавалося, що раніший гнів японців з приводу інвазії на Афганістан, зістрілення корейського літака, до речі, над японськими водами і систематичне порушування японського повітряного простору совєтськими літаками призабулися. Японський міністер закордонних справ, перебуваючи на 39-ій сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй в Ню Йорку, запросив був навіть совєтського міністра А Ґромика відвідати Японію, але цей відмовився прибути, кажучи, що сьогоднішні політичні обставини не сприяють такій візиті.

Уміжчасі совєтські джетові і розвідчі літаки продовжували інфільтрувати японську територію і, здавалося, що виглядів на відновлення дійсної співпраці між цими двома країнами покищо немає. Крім того зі шпаль совєтської преси не сходили пропаґандивні антияпонські статті, які вказували на відновлення нового японського мілітаризму, а в Японії засоби масової інформації вказували на загрозу небезпеки сучасних совєтських аґресивних зброєнь, які загрожують також Японії.

На думку японських коментарів, зброєння СССР скеровані не тільки проти Европи, але також проти Японії й менших азійських держав, а також посередньо проти З'єднаних Стейтів Америки. У Москві калькулюють, що коли їм вдасться захопити Европу і стануги твердою ногою на Далекому Сході, тоді згодом було б легше справитись із найбільш загрозлим противником, ЗСА. У зв'язку з цим, на думку японців, СССР став сьогодні найнебезпечнішим джерелом можливости вибуху третьої світової війни, яка може розпочатися етапами в будь-якій частині світу.

Головним об'єктом боротьби між СССР і ЗСА все ще залишається Европа, стратегічно важлива для Москви частина світу, але він, як показують воєнні готування на Сахаліні й інших захоплених від Японії островах, не хоче залишати поза увагою країн на Далекому Сході. Особливою „увагою" користуються країни, які в більшій чи меншій мірі співпрацюють із ЗСА. У зв'язку із совєтською активністю Японія уже поробила багато практичних заходів для модернізації своєї відносно невеликої числом армії і перебудови плянів оборони, щоб в майбутньому не стати об'єктом експериментів комуно-московської імперії, яка вміжчасі виросла на велику мілітарну потугу.

Не зважаючи на непевність, взаємне недовір'я одних до одних, тощо, факт назначення Москвою Кунаєва головою совєтської парляментарної делеґації до Токіо, розглядають у політичних колах Заходу, як примирливий крок Москви в сторону Японії, з якою совєтські лідери хотіли в відновити політичний діялог і встановити потім економічну співпрацю, з якої Москва тільки скористала б, беручи до уваги високо розвинену японську індустрію, яка, якщо йдеться про вишукану технологію, домінує на світових ринках своїм продуктом.

Тому не без причини в журналі „Комуніст України" за жовтень ц.р., появилася довга аналітична стаття О.П. Огнєва на тему можливостей співробітництва між СССР і Японією. Правда, Огнєв з'ясовану нами справу совєтської інвазії на Афганістан, зістрілення пасажирського корейського літака, інфільтрацію СССР в Центральній Америці тощо, інтерпретує по-своєму. Він каже, що на початку 80-их років З'єднані Стейти Америки істотно змінили політичну атмосферу в світі. Вони відійшли від основної політики розрядки і пішли шляхом конфронтації із Совєтським Союзом, „досягнення над ним воєнної переваги, втілення в життя своїх гегемоністських посягань. На догоду цим цілям, — пише совєтський автор, — Вашінґтоном були принесені в жертву не тільки миролюбні і добропорядні відносини з соціялістичними країнами, а й зроблена спроба нав'язати своїм союзникам — провідним капіталістичним державам Західньої Европи, а також Японії —

(Закінчення на стор. 4)

Василь Сокіл

ЗГУРТОВАНІ В ОДНІЙ КОШАРІ

Знову свято в Радянському Союзі! Скільки їх там! Суцільні урочистості та всенародні радіння!

От і знову черговий генсек керівної сили показаний на фото в газетах, як він тремтливими руками пришпилює черговий орден на прапорі спілки письменників з нагоди 50-ліття. При цьому він так само, як і один з його попередників — „великий письменник, автор грандіозної трилогії", — зачитає з папірця чергові слова про нечувані досягнення" літератури і в котрий раз кине багатотисячній армії „бійців пера" суворий докір за те, що вони, на жаль, — „ще й досі не зуміли написати твори, гідні величі зрілого соціялізму".

От так, ніде правди діти, — не зуміли за п'ятдесят років. Намагалися, старалися, а не зуміли!...

П'ятдесят літ тому назад, 1934 року знищивши всі активно діючі творчі об'єднання різноманітних напрямків, „керівна сила суспільства" вирішила, що годі панькатися, пора зігнати всіх письменників у єдину організацію, щоб зручніше взяти під контроль діяльність і поведінку діячів так званої вільної професії. Пора прибрати до рук вільнодумців! Зігнати всіх до одної кошари, — так бо легше стежити за отарою і вчасно викидати паршивих овець. Водночас можна розсортувати худобу, — слухняніших поставити ближче до повніших корит, а інших тримати в міцній вуздечці під батогом.

На організаційному з'їзді лунали гучні слова про завдання спілки, однак головна роля її визначилася дуже швидко: бути вірним помічником партії в придушенні найменшого інакодумства, будь-якої творчої різноманітности, стояти на сторожі суворого режиму підкорення письменників вимогам єдиного мислення, єдиного бачення світу, єдиного тлумачення життєвих процесів в єдино дозволеному стилі соціялістичного реалізму.

Методою впровадження в життя цієї в'язничної політики стали пляномірні репресії проти всіх незгідних і масове нищення „ворогів народу" під різними проводами: за формалізм, буржуазний націоналізм, космополітизм... Яких тільки не було „ворожих їзмів"! І всі ж вони, бачте мовляв були зброєю аґентів іноземних розвідок і диверсантів.

Чи не найбільше смертельних ударів було завдано українській культурі в перші ж роки після створення єдиної спілки. Саме ж того 1934 року на інших постах відбувся погромний процес великої групи української інтеліґенції, за присудом якого в числі інших розстріляно семеро письменників. А чимдалі в наступні роки, під зухвале пропаґандистське славословлення „розквіту" української культури, все жорстокіше розгорталася кривава розправа над письменниками України.

Згадаймо лише невелику частину того, що діялося в ту страшну пору.

Усім відомий дім „Слово" в Харкові. Збудований він на початку 30-років на кооперативних основах. У його 65-ти квартирах жили відомі і початкуючі прозаїки, поети, критики, драматурги, театральні діячі, художники, композитори, — з певністю можна сказати, цвіт і надія молодої, нової української літератури й культури. Це був гостинний дім, мешканці якого щиро приятелювали особисто і сім'ями, раділи вільному спілкуванню і творчій дружбі. Крім житлового будинку письменники мали ще й свій літературний клюб, будинок Блакитного. З кінцем 1920 років — це був надзвичайно активний центр вільної думки, який згуртував у собі всіх діячів тодішньої української культури, де буяло кипуче життя інтеліґенції, сповнене радости й світлих надій.

Недовга була радість. І надії швидко вмерли.

Через три роки після свята — вселення письменників 1930 року в чудові, зручні для творчої праці квартири, почалися перші арешти в цьому домі. Зловісним сиґналом до дальших погромів пролунали на весні 1933 року репресії проти ваплітян. Передбачаючи криваві події, в травні того ж року в квартирі 12 будинку „Слово" пролунав постріл Миколи Хвильового. Таким же способом висловив свій протест нарком освіти Микола Скрипник...

Не зупинили „керівну силу" ці постріли від жорстокої розправи над діячами української культури. Саме від моменту організації єдиної спілки письменників погром набрав невпинного процесу. І такий веселий, гостинний дім „Слово" фактично став БУПР'ом (будинком попереднього ув'язнення), з якого за диявольським пляном систематично забирали письменників на нищення. Протягом чотирьох-п'яти років з 63-ох письменників, що жили в „Слові", було арештовано, розстріляно або замучено в таборах 35! Тридцять п'ять! З одного лише будинку. Більше половини...

Як же на це реагувало керівництво спілки письменників України? Протестувало? Захищало невинних? Ні, це не входило в його обов'язки. Одним з основних завдань щойно створеної письменницької організації вже тоді було допомагати каральним органам, жорстоко розправлятися з діячами української культури. І з цим ганебним завданням керівники СПУ блискуче впорались.

Про цю їхню вислугу пе-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Кедрин

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК, ЯК ІСТОРИК НТШ

Уже неодноразово стверджувано, що золотою добою у понад 110-літній історії Наукового Товариства ім. Шевченка був час, коли три титани духу працювали і одночасно співпрацювали у Львові: Михайло Грушевський, Іван Франко і Володимир Гнатюк. Це були роки 1898-1907, коли завдяки тим трьом корифеям НТШ досягло рівня справжньої академії наук. Михайло Грушевський і Іван Франко були більш відомими широкому загалові, як Володимир Гнатюк. Адже Михайло Грушевський був професором історії у львівському університеті, — згодом став головою Української Центральної Ради і першим президентом Української Народної Республіки. Іван Франко був автор „Каменярів", „Мойсея" і другого нашого національного гимну „Не пора". Обидва вони — Грушевський і Франко, були апостолами поступу, що його в тому часі проповідували партії Соціялдемократична і Радикальна. Володимир Гнатюк був етнографом, закоханим у народній творчості. Його знали всі, що цікавилися цією ділянкою української науки, знали його, як звеличника і дослідника українського фолкльору та організатора, голову і найвидатнішого працівника Етнографічної Комісії НТШ.

Але широкі кола нашого суспільства не знали Володимира Гнатюка, як того ученого діяча, який прислужився самому Науковому Товариству, як незрівняний його секретар. І ось тепер Український Вільний Університет у Мюнхені видав в серії „Монографії" (ч. 36) 176-сторінкову книжку: „Володимир Гнатюк: Наукове Товариство імени Шевченка у Львові". Ця книжка ставить Володимира Гнатюка, найвидатнішого етнографа, також в ряди історика НТШ.

Треба насправді погратулювати невтомному ректорові УВУ проф. Володимирові Янову, що завдяки йому—у тісному порозумінні з донькою Володимира Гнатюка д-р Олександрою Гнатюк-Піснячевською, яка причинилась до видання книжки фінансово, — видано цю книжку, перший надклад якої цілком вичерпаний і призабутий. Першорядний вступ до книжки проф. Володимира Янова, який наводить докладні дати творчої праці і співпраці названих трьох мужів науки та, між іншим, пригадує, що Володимир Гнатюк був секретарем в НТШ у роках 1898-1926, знаменито заокруглює і доповнює книжку Володимира Гнатюка, що її читається не як історію нашої найстаршої і довгий час єдиної української наукової установи, а взагалі, як історію українського національно-культурного відродження, почавши від народовецького руху, що коріниться у „весні народів" з 1848 року.

Траба подивляти докладність, совісність і всебічне знання Володимира Гнатюка, як він подає той нарис історії НТШ за перше 50-річчя 1873-1923. Володимир Янів актуалізує історію НТШ до теперішнього відзначування 110-річного ювілею НТШ у Ню Йорку, при чому згадує книжечку голови НТШ д-ра Ярослава Падоха „Незнищиме Товариство", схвалюючи цю назву. До незнищимости НТШ видатно причинився саме Володимир Гнатюк, як його довголітній секретар і хронікар. До незнищимости НТШ причинився тепер і проф. Володимир Янів виданням цієї книжки.

Володимир Гнатюк подає докладні інформації не тільки про наукову діяльність НТШ, але й усе те, що було пов'язане з НТШ: про його будинки, бібліотеку, книгарню, ляบораторію, Академічний Дім, про його зв'язки з Наддніпрянщиною і з усім чужинецьким науковим світом. На сторінках 163-175 книжки подано назву 244-ох установ, з якими НТШ обмінювалося своїми виданнями та стояло у постійному зв'язку. Упорядник цієї книжки проф. В. Янів пояснює, що це був стан у 1909 році — а скільки дальших наукових установ у світі приєдналися до того списка за останніх поверх 50 років! Установи, — пояснює редактор книжки, — подано за містами, міста упорядковані за латинською абеткою". Ніби технічна дрібниця, але тільки фахівці знають, якої кропіткої праці вимагає така совісна редакція такої совісної авторської книжки.

Насправді — книжка Володимира Гнатюка, присвячена Науковому Товариству ім. Шевченка, повинна була появитися в серії „Записок" НТШ. Але тим більша заслуга ректора УВУ проф. В. Янова, що він перехопив ініціятиву у виданні цієї книжки і видав її у порозумінні з донькою незабутнього Володимира Гнатюка. Книжку названо скромно „історичним , нарисом". Це не нарис, але таки науковий твір з ділянки історії. Треба дивом дивуватися і подивляти, що НТШ мало колись такого секретаря.

Лев Яцкевич

Під блакитним небом Львова та мої зустрічі з Кос-Анатольським

Наше життя таке коротке, що багато з нас вважає його не дійсністю, а сном або похмільною ілюзією. Такою похмільною ілюзією є теж наша молодість, сценарій якої та її головні актори закарбовані на фільмовій стрічці наших спогадів і мрій. Вистачає лише заплющити очі, щоб пробити невидимий бар'єр часо-простору та станути віч-на-віч із зачарованим світом нашої молодости та безсмертними героями її казок. Багато з них відійшло вже у засвіти, але багато ще живе, якщо не наяву, то в наших мріях і спогадах.

Тому дозвольте мені, дорогі читачі, заплющити на хвилину очі та перенестися спогадом до княжого города Львова, в якому багатьом з нас прошуміла весна та найкращі роки нашого життя. У тому місті прошуміла також весна мого життя, на проміжку половини 1920-их та 30-их років. У тому ж місті я „пошився" в інженери, в журналісти та в поети. Врешті, в тому місті я пізнав унікальний клан родини Косів та зустрінув мою майбутню дружину.

Але ось я вже у Львові! Стінні календарі в „Центросоюзі", „Маслосоюзі", в асекураційному товаристві „Дністер", в редакціях „Діла", „Нової Зорі", „Нового Часу", „Нашого Прапору" та „Народньої Справи" показують рік Божий 1929. У Львові справжня „індіянська осінь", безхмарна, безволога та мідно-золота. На вулиці Льва Сапіги доспілі каштани котяться до ніг прохожих, а в гуртожитку Львівської Політехніки снується уже срібне павутиння. Я стою перед фронтоном моєї Альма Матер, розмальованим теракотовим кольором, і дивлюся, невідомо котрий вже раз, на золоті букви латинського напису „Viribus et artis unitis" (З'єднані силами та технічним знанням).

Мимові пригадуються мені мої перші кроки в тій школі, яка забрала мені вісім найкращих років мого життя, починаючи від вступного іспиту на Механічний відділ з фізики, математики, нарисної геометрії, технічного шкіцування та свого роду перевірки інтеліґенції. Метою тих всіх вступних іспитів та перевірок було висортування з-поміж кількасот кандидатів — технічно найбільш здібних. Але якщо йдеться про українських кандидатів, для яких на Львівській Політехніці був встановлений „numerus clausus" (обмежене число прийнятих студентів) у висоті 8 відсотків, то ціллю тих вступних іспитів було також перешкодити їм пролізти крізь „вухо голки" „numerus clausus" та в той спосіб зменшити навіть те мінімальне число, встановлене для нас „великодушними" займанцями.

На моє щастя, або нещастя, я був один з тих щасливців, якому вдалося пролізти крізь те політехнічне „вухо голки" поряд з сімома іншими греко-католиками: Миколою Дрогомірецьким, Витолдом Слоневським, Модестом Макарем, Євгеном Кузевом, Емілем Гамерським та Іваном Мурином. Але я не був свідомий цього, що в мене була роздвоєна душа. Таку душу, до речі, мало багато абсольвентів українських клясичних гімназій, які виховували своїх учнів не на інженерів, а на поетів. І тому я міг віддати Прометеєві, покровителеві технічних наук тільки одну половину своєї душі. Другу половину я віддав трьом музам — Кліо — покровительці пісні, Ерато — покровительці ліричної поезії, та Мельпомені — покровительці театру. У висліді, я продовжив свої технічні студії на повних чотири роки. Але ті додаткові роки сповнили мою юність квітучим похміллям та повнотою студентського життя.

Усі шляхи ведуть до Львова.

Італійці кажуть, що „Tutte le strada conducono a Roma" („Усі шляхи ведуть до Риму"). Для мешканців передвоєнної Галичини всі шляхи вели до Львова, її духового центру та культурно-освітнього маяка, який приманював до себе своїм мерехтливим промінням усіх, що прагнули поширу знання та виходу з провінційного обмеження галицьких сіл і містечок.

І не дивниця, бо Львів — це унікальне місто семи різних назв — Львів, Ліліео, Львов, Leopolis, Lwów, Lemberg та Lövenburg — в якого вузьких лябірінтах вулиць снуються історичні тіні славного минулого, з численними познаками державности його руських автохтонів.

Легенда розповідає, що у Львові в місячні ночі можна почути на Високім Замку скрип князівського колодязя, а на площі Юра — іржання коней, козацьких вершників гетьмана Богдана Хмельницького.

Чар Львова, оснований на суміші багатьох культур та архітектурних стилів, якими закосичені стародавні кам'яниці на ринку, виструнчені костьоли, що пнуться стрімко до неба, та візантійські бані церков, що горять щирим злотом у перехресних променях квітучого сонця.

Крізь територію Львова прокотилося багато воєн та займанщин, які змінили докорінно хакартер і склад його населення, але ні одна з них не була всилі знищити, ні його харизми, ні його українського характеру. Так виглядав Львів у якому я провів велику частку своєї молодости, та в якому формувалися мій світогляд і моя особовість.

Данціґські поворотці

У 1925 році знесено у Львові український бойкот польських високих шкіл, що поряд із розв'язанням Таємного Українського Університету та Політехніки причинилися до небувалого росту українського студентського життя у Львові. Багато українських студентів, що студіювали за кордоном, вернулися домів, щоб продовжувати свої студії у Львові.

Найбільшою групою з-поміж тих поворотців була данціґська група, яка в роках 1926-1929 вернулася до Львова та вписалася на Політехніку. Здебільшого це були старші студенти, які студіювали у Високій Технічній Школі в Данціґу машинобудівництво. Я зустрівся з ними щойно на залі проєктів. Пригадую собі таких данціґських поворотців: Володимира Богачевського, Івана Кінасевича, Ореста Клюфаса, Володимира Лукомського, Володимира Колача, Романа Лабія-Одинського, Дмитра Німиловича та найбільш харизматичного з них усіх — Михайла Коса.

Його харизма була сумішшю чотирьох факторів: гарного зовнішнього вигляду, вродженої інтеліґенції, бистрого ума та поведінки джентлмена. Він приїхав з Данціґу з перфектним знанням не тільки німецької, але й англійської мови, яка в тому часі була ще екзотикою в українській галицькій дійсності.

Тому він в дуже короткому часі підбив собі серця не тільки всіх українців, але й всіх користувачів залі проєктів. З уваги на те, що ми всі дивилися — як то кажуть — „крізь пальці" на його одну нешкідливу екстраваґанцію: він користувався у часі розмови моноклем.

Клан родини Косів

Склалося так, що саме цьому харизматичному „данціґерові" приділено місце на залі проєктів поруч мене. Це дало мені неперевершену нагоду не тільки пізнати його краще від всіх, але і подружитися з ним. Виявилося, що його батько був лікарем, а мати — німкеня, яка передчасно відійшла у засвіти. Він мав двох братів та двох сестер; ті останні пішли його слідами та студіювали технічні науки на Львівській Політехніці. Старша сестра Оля будівництво (на жаль, вона передчасно та трагічно відійшла з цього світу перед закінченням Політехніки).

Молодша сестра, Тетяна, яку загально називали Ітею, студіювала електротехніку. До речі, вона єдина з великого клану Косів залишалася до сьогодні при житті та живе зі своїм чоловіком інж. Р. Олесницьким та дітьми в Австралії.

Молодший від Михайла брат Роман студіював у Львові медицину, але пізніше перекинувся на лісівництво, яке закінчив на Львівській політехніці в 1943 році.

Наймолодший брат Анатоль (Таці), пізніший видатний львівський композитор, Кос-Анатольський, був на голову вищий від своїх братів. Справжній красень, завжди усміхнений та привітливий до кожного, був на терені Львова популярною постаттю, загально відомою, як піяніст та гармоніст в оркестрі Л. Яблонського, що грала до танків на всіх вечерницях та балях, а в часі вакацій в лікувальній оселі „Черче". Він студіював, одночасно, право у Львівському університеті та музику в престижевій Консерваторії ім. К. Шимановського, яка була ближча його серцю ніж право. Анатоль Кос ще за студентських часів був не тільки знаменитим музичним виконавцем, але й талановитим творцем легкої музики.

ТРЕТЯ ЛИСТА ПОЖЕРТВ

на покриття видатків Демонстрації 16 вересня 1984 р. у Вашінгтоні за час від 1 вересня до 15 листопада ц.р.

1,200.00 дол.: — „Арка" — власники: Ярослав Пастушенко і Роман Поритко;

по 500.00 дол.: — Василь Івасин, інж. Юрій Повстенко;

по 200.00 дол.: — Ірина і Ярослав Куровицькі, „Самопоміч" Українська Кредитова Кооператива, Філядельфія;

по 100.00 дол.: — Катерина і Володимир Березяк; д-р Богдан Бородайко, Головна Управа Організацій Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), д-р Роман Граб, д-р Ірина Гребеняк, Іван Ґерчук, Канада, Осип Ільків, Юрій Д. Крижанівський, в пам'ять тети бл.п. Богданни Тарнавської, Юрій Кузик — Мотель „Флямінго", Вічеслав Роспутько і Сини, Филимон Савечка, „Самопоміч" — Джерзі Ситі, Стефанія і Іван Стерпак, мгр. Мирон Утриско;

по 50.00 дол.: — д-р Віталій Богданів, Наталія Буняк, Оксана і Василь Гарбері, Марія і Орест Гладкий, Микола Гладкий, Василь Годчак, Ярослав Голуб, д-р Петро Григорович, Іван Колін, Людмила і д-р Теодозій Крупа, Анна і д-р Роман Максимович, Семен Мельник, Ігор Пахолюк, Марія і Микола Петришин, Наталія і Богдан Петріна, Володимир Романовський, Іван і Олег Ратич, д-р О. П. Сидор, Володимир Снігуровський, д-р Д. Л. Стахів, СУА — 50-ий Відділ, д-р Надія Теребус-Кмета, д-р Богдан Шебунчак, д-р Ярослав Яримович, Я. К. Ястремський;

по 40.00 дол.: — „Броди" — м'ясарська крамниця, Нестор і Катерина Ґарбер, д-р Богдан Ґарбовський, Корнелія Кучма;

по 30.00 дол.: — Йосифина і Олександер Атановський, Петро Б. Боян, о. Володимир Грабець, Людмила Дорошенко, Е. В. Зінченко, д-р Володимир Іванків, Ірина і Ярослав Качанівський, Анна Кобринська, К. Місько, д-р Роман Слиж, Марія Стецюк, Ярослав Цюк, Михайло Юречко, д-р Я. М.;

по 25.00 дол.: — Ольга і Максим Амброзяк, Любов і Дмитро Басько, д-р Володимир Бровніс, д-р Юрій Бурбело, Михайло Бутим, д-р Дж. Веремчук, мгр Іван Винник, Лідія і Михайло Волосянський, Катря Гадзевич, М. Гафткович, Орест Гафткович, Микола Гнатик, Евстахія Гойдиш, Микола Граур, Надія і Степан Гробельський, Стефанія і Любомир Гуменюк, Анна і Григорій Ґіна, Віра Данец, Наталія і Іван Даниленко, Марія Даниш, Іван Дмитрик, Анатоль Дорошенко, Анна Дорофея, мгр Мирослав і Анна Зобків, Марія і Михайло Івашкевич, Орест Казанівський, Петро Китастий, Роксоляна і Юлій Китастий, Ірина і Василь Климук, Степан Когут, Наталія і Михайло Колодій, д-р Володимир Коропей, М. Костів, Ольга і Степан Крижанівський, Дарія Кузик, Євген Лапчак, Лідія і д-р Богдан Ластовецький, Евстахій Мазяр, Андрій Малан, Пилип Максимонько, д-р Василь Марчук, Василь Марущак, Олег Матіяш, Зенон Машталер, Наталія і Роман Миколаєвич, Григорій Мисишин, Ярослав Михайлович, Петро Мороз, Володимир Обущак, Стапан Олійник, о. Юліян Осадца, Ірина і д-р Ярослав Остапюк, Ольга і Іван Панчак, Надія і Максим Перекрест, Теодор Пилявка, Іван Пиртко, Стапан Поперечний, Семен Ревак, Марта Рудик, Василь Савка, Наталія Садовська, Ольга і Михайло Середа, Степан Сідлович, Оксана Сидорак, Олекса Слободян, Микола Собенко, Мирослав Сольчаник, Володимир Стасишин, д-р Евген Стецьків, Роман Столярчук, Олександер Стрільбіцький, Христина і Богдан Турченюк, Андрій Фалат, Лідія Фіцалович, Петро Хомичий, Хомут Михайло, Марія і Юрій Циган, Лавро Черко, Ярослав і Ольга Чипак, Богдан Шандор, Галина Шашло, П. Шиприкевич, Т. і П. Школяр, Надія і Мирослав Шмігель, Володимир Щебльовський, д-р Василь і Марія Ящун, Валентина Якимчук, Иосифина Яворська, Андрій Яворів, Осип Янкевич;

по 20.00 дол.: — Степан Адамчук, Уршуля і Остап Балабан, В. Барабаш, Іван Бекерський, Петро Белічко, Евгенія і Михайло Білик, Анна і Степан Бойко, Анна М. Бойцун, Петро Буковинський, Ольга Вареля, Анна і Петро Дармограй, Юлія Демченко, Ольга Дядинюк, Марта і Віра Ганкевич, Евстахій Ганушак, Б. Горбачук, Лідія і Ігор Гура, Петро Гусак, Анна Заброцька, Р. З. Запутович, Оксана і Микола Ільяшенко, Володимир Калиновський, А. Качмарський, Неоніля Кліш, Є. і С. Кравець, Ірина і Роман Кравців, Захар Кравченко, Михайло Кобасяр, Володимир Козіцький, Франц Колодій, Ольга і Федір Корсунь, Анна Кремінець, Тома О. Кротон, Олена Куси, Олександер Левицький, Микола Легета, Лев Ломиш, О. і Р. Маселко, Михайло Мельник, Дмитро Недовіз, Степан і Ірина Новоженюк, Іван Омельченко, Володимир Оренчук, Стефан Паньків, Марія Пиптик, М. і Я. Піхурко, Василь Плютос, д-р Орест Попович, Анна і Олександра Пришляк, Богдан Романів, Володимир і Галина Ремптер, Стефанія Савчук, Михайло Світлик, Віктор Семітко, Олександра і Валентин Сімянцев, Андрій Солонинка, Л. В. Старух, Марія Стасів, д-р Д. Стасюк, Михайло Стельмащук, Гліб і Олекса Таран, Ст. Терешко, Володимир Тисовський, Євген Хмаренко, Марія Ціховляс, Марія Чепурівська, Марта Шиприкевич, Р. В. Шутер, Петро Щерба, П. і П. Яцук, Марія і Дмитро Яворський, Надія Юрчинська;

по 15.00 дол.: — Марія Вольф, о. Гілярій Врублевський, Степан Гайда, Осип Гарасимяк, інж. Павло Грабович, о. Семеон Громіс, З. Гулей, Стефанія Ґудз, о. Теодор Данусяр, о. Іван Зазворський, о. В. Кармазин, Євген Людкевич, Наталія і Володимир Масюк, Мечислав Маце, Ангелина Матушевська, Пилип Медик, д-р Юліян і Мирослава Павлишин, Олександра Павлюк, Іван Палка, Олександер Рибалт, Данило Томащук, Василь Фіцик, Богдан Чехович;

по 10.00 дол.: — Микола Андрейко, Любов Артимишин, М. Бобенко, Юліян Бачиникський Михайло Берегуляк, Марія Береза, Василь Бобурчак, Стефанія Боганек, Микола Бойчук, М. Бочеф, Павліна Гайдак, Ружа Галібей, В. Т. Гарасевич, Василь Гаргай, Осип Головацький, Роман Голод, Кость Гречак, Орест Грицин, Михайло Гук Степан Гук, Остап Ґатц, Петро Ґолєц, Осип Ґураль, Алла Давиденко, О. І. Демчук, Богдан Демянчук, Р. Домбчевський, Лариса Дончук, Теолозій Елиїв, Микола Зиттук, К. О. Іванчук, З. О. Іллюк, Марія Каплистий, Омелян Каранець, Володимир Квас, Олександер Кедровський, Павло Килочко, Іван Кирилюк, Юрій Р. Кисілевський, Володимир Ковалевський, Іван Коваль, Олександер Когутяк, Теодор Комар, Ярослав Кравчук, Д. Крижанівський, Ярослав Лабка, Катерина Гилатюк-Лимар, Іван Липецький, Мирослав Лисобей, Валентин Лоян, Ольга Лукасевич, Л. Л. Луценко, Теодор Лялька, Анна і Володимир Маєвські, Лев Мазуретс, С. Малиновська, Катерина Марків, Василь Матійцьо, Константин Мацілинський, Володимир Мандюк, Н. Мандюк, Р. Мандзи, Слава і Орест Менцінський, Василь Микита, Володимир Михайлів, о. Андрій Назаревич, Ірина і Богдан Наконечний, М. Нечет, Н. Н. Фенікс, Арізона, А. Олексин, Володимир Олесницький, Ілля Онишкевич, Михайло Панкевич, П. Панкевич, Марія Пасічник, Ст. Пендзій, Юрій Петраш, Лєна Печак, Євген Пендійчук, Нестор Пінковський, Омелян Плешкевич, Степан Покора, о. В. Покотило, І. Подільчук, Степан Попович, Лев Рейнарович, Степан Рожок, Теодозій Савків, Володимир Семенюк, Осип Серафин, Анна Сивуляк, Василь Сікора, Михайло Слободян, Олена Солтис, В. Соя, Н. Стефанишин, Марія Тимчишин, Володимир Тисовський, Андрій Торський, Іван Фур, Л. М. Федорів, Олена Харамбура, Д. Харкавий, Олександер Харків, М. М. Хома, Дмитро Хромяк, Ілько Цибрівський, Михайло Цяпка, Василь Чіраш, Іван Чопко, Борис Шафран, Яків Шегрин, Дмитро Шумило, Марія Яцикевич;

по 5.00 дол.: — Микола Барицький, Оксана Бачинська, К. Т. Володимир, Іван Голуб, Л. Гординський, Іванна Жовнір, Володимир Левицький, Атанас Мілянич, Я. Пасічинський, Р. С. Презімірський, Лілія Савчак-Калашнюк, Степан Саддан, П. Стахів, Д. Тишковський, Роман Швед, Леонід Якобчук, Василь Яременко.

по 2.00 дол.: — Олег Костюк.

Перепрошуємо за помилку — в Другій Листі в колюмні під 20.00 дол., замість Роман Данилишин має бути Роман Данилюк.

Краєвий Комітет всеґромадського протесту проти російщення України, щиро дякує всім особам і організаціям за так щедрі добровільні датки на потреби демонстрації і концерту у Вашінгтоні в дні 16 вересня 1984 року.

За Діловий Комітет:

Д-р. Степан Ворох
голова

мгр. Евген Гановський
фін. референт

Роман Данилюк
фін. референт

ЛИСТОПАД — ЦЕ МІСЯЦЬ ЗБІРКИ НА ФОНД ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ НАШОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ!

СПОВНІТЬ І ВИ ПОЧЕСНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВИШЛІТЬ СВІЙ ДАР ДЛЯ ІНВАЛІДІВ

НА АДРЕСУ:
SOCIAL SERVICE OF UKRAINIAN WAR VETERANS
1321 W. LINDLEY AVE. PHILADELPHIA, PA 19141

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

запрошує Вас на врочисті відзначування

ДВАДЦЯТИХ РОКОВИН СМЕРТИ

СЛ. П. ПОЛК.

АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

Шефа Штабу Дієвої Армії У.Н.Республіки
Команданта Української Військової Організації
Голови Проводу Українських Націоналістів

в НЕДІЛЮ, 2-го ГРУДНЯ 1984 р., о год. 10-ій рано

ПОРЯДОК СВЯТКУВАНЬ:

АРХИЄРЕЙСЬКА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ та ПАНАХИДА

за упокій душ св. п. полк. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА та впавших за волю України
в НЕДІЛЮ, 2-го ГРУДНЯ 1984 р., о год. 10-ій рано
в Митрополичому Соборі Непорочного Зачаття ПДМ при Френклін вулиці у Філядельфії, Па.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

в Авдиторії Українського Освітньо-Культ. Центру при 700 Сідар Рд., Абінґтон, Філядельфія, Па. о год. 4-ій по полудні

В ПРОГРАМІ:

Святочне слово ...... голова ПУН, МИКОЛА ПЛАВЮК
Оперний соліст .... баритон, МИКОЛА ФАБРИКА
Акомпаньямент .... пяністка, ІРИНА ФАБРИКА
Скрипкове сольо .... ПЕТРО ПРУС
Рецитація .... ВОЛОДИМИРА КАВКА
Збірна деклямація .... МАРІЯНА, ОКСАНА і МАРТА МИХАЙЛЮКІВНІ

ВСІХ ДО МАСОВОЇ УЧАСТІ ЗАПРОШУЄ

КОМІТЕТ

КОНЦЕРТОВА ПОЇЗДКА

КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ імени ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Цим повідомляємо українське громадянство Америки й Канади, що у зв'язку з відходом у Вічність диригента Капелі

сл. п. ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

концертова поїздка, яка була проголошена на весну 1984 року, була перенесена на весну 1985 р., плян якої подаємо нижче.

Одночасно доводимо до відома наше громадянство, що для підготування програми і переведення запланованих концертів, Капеля запросила відомого диригента ВОЛОДИМИРА КОЛЕСНИКА, який з початком місяця вересня б. р. вже розпочав інтенсивну працю з Капелею. Цю концертову поїздку Капеля присвячує світлій пам'яті бувшого ії диригента покійного ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО.

ПОРЯДОК КОНЦЕРТІВ БУДЕ СЛІДУЮЧИЙ:

НЕДІЛЯ, 5 травня,	Толідо, Ог.	8 год. вечора
СУБОТА, 11 травня,	Фінікс, Аріз.	"
НЕДІЛЯ, 12 травня,	Лос Анджелес Кал.	"
ПОНЕДІЛОК, 13 травня,	Монтерей, Кал.	"
ВІВТОРОК, 14 травня,	Сан Франціско, Кал.	"
ЧЕТВЕР, 16 травня,	Ванкувер, Б. К.	"
П'ЯТНИЦЯ, 17 травня,	Келовна, Б. К.	"
СУБОТА, 18 травня,	Калґари, Алб.	"
НЕДІЛЯ, 19 травня,	Летбридж, Алб.	3 година дня
ПОНЕДІЛОК, 20 травня,	Едмонтон, Алб.	8 год. вечора
ВІВТОРОК, 21 травня,	Саскатун, Саск.	"
СЕРЕДА, 22 травня,	Риджайна, Саск.	"
ЧЕТВЕР, 23 травня,	Вінніпеґ, Ман.	"
П'ЯТНИЦЯ, 24 травня,	Тандер Бей, Онт.	"
СУБОТА, 25 травня,	Мінneаполіс, Мінн.	"
НЕДІЛЯ, 26 травня,	Чикаґо, Ілл.	6 год. вечора

Просимо місцеві організації стриматися з іншими імпрезами на дати призначені для концертів Капелі та побажано і на близькі до них.

Також повідомляємо всі організації, що Капеля не зможе до часу концертів брати участи в принагідних концертах та імпрезах.

Адміністрація Капелі Бандуристів
Дітройт, Мишиґан

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

в честь свого довголітнього члена і Приятеля мистця ЯРОСЛАВА ВИЖНИЦЬКОГО

УЛАШТОВУЄ

ВИСТАВКУ ЗИМОВИХ КРАЄВИДІВ

на яку запрошує своїх Членів, Приятелів та Українське Громадянство

В НЕДІЛЮ, 2-го ГРУДНЯ 1984 р. о год. 1-ій по пол. в ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці при 136 2-га Аве, Ню Йорк, Н. Й.

Під Протекторатом Преосвященного Владики Василя Лостена, Стемфордського Епарха

Святковий Комітет під почесним керівництвом Впр. о. ігумена Патрикія Пащака ЧСВВ пароха Церкви св. Юра в Ню Йорку

— влаштовує —

УРОЧИСТЕ ВШАНУВАННЯ СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

у 40-річчя його відходу у вічність

НЮ ЙОРК — НЕДІЛЯ — 9 ГРУДНЯ 1984 РОКУ

АРХИЄРЕЙСЬКА СОБОРНА СЛУЖБА БОЖА

ЦЕРКВА СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ
ГОДИНА 12:00 В ПОЛУДНЕ

З участю ВПреосв. Митрополита Степана та усіх наших Владик Америки в сослуженні духовенства.
Проповідь — Владика Роберт Михаїл Москаль.
Хор Церкви св. Юра і Хор ім. Митр. А. Шептицького, дир. Іван Хомин.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

FASHION INDUSTRIES HIGH SCHOOL
225 West 24th Street
ГОДИНА 3:30 ПО ПОЛУДНІ

Святочна Промова .... Владика Іннокентій Лотоцький ЧСВВ
Хор. ім. Митр. А Шептицького .... дир. Андрій Добрянський
Чоловічий Хор „Прометей" .... дир. Михайло Длябога
Український Хор „Думка" .... дир. Семен Комірний
Деклямація .... Лідія Крушельницька
Сольоспіви .... Марта Кокольська-Мусійчук і Андрій Добрянський

Квитки до набуття в крамницях АРКА, СУРМА та в парохіяльних урядах. Дохід призначений на Беатифікаційний Фонд Слуги Божого Андрея.

Відзначено 20-ліття 82-го Відділу СУА в Ню Йорку

В неділю, 7-го жовтня ц. р. у вщерть виповненій запрошеними гістьми залі, у привітній культурній атмосфері відбувся 20-літній ювілей 82-го Відділу СУА в Ню Йорку.

Свято відкрила голова Відділу Софія Серафин і передала ведення програмою Ірині Іванчишин.

Молитвою СУА, яку врочисто провела Іванна Клим, і відспіванням гимну СУА офіційно відкрито це свято. Вставанням з місць і хвилиною мовчанки вшановано пам'ять Блаженнішого Патріярха Йосифа, а опісля також пам'ять шести членок Відділу, які у тому часі відійшли у вічність.

Присутніх на залі основниць 82-го Відділу: Олену Гентіш, Ірину Іванчишин, Ярославу Лісовець, Олену Лиско та Надію Попель,— привітала і відзначила квітками голова нюйоркської Округи Лідія Маґун (неприсутні із 11-ть були: Наталія Клецор, К. Колянковська, Докія Лисько, Оксана Миськів, Софія Раковська і св. п. Наталія Сельська).

Час 20 літ—це час і короткий, і довгий... Короткий в аспекті проминальности часу і світу, а довгий він трудами і працею, що у нього вкладена. Про ці труди, працю та історію Відділу дуже вичерпно розповіла Н. Попель.

Заснувався наш Відділ в 1964 році на Бронксі за ініціятивою Ірини Падох, а опісля із-за несприятливих обставин перенісся до долішнього Ню Йорку.

В основному праця проходила за програмою СУА, себто у ділянках: культурно-освітній, виховній, мистецькій, харитативній. Праця зафіксована у звітах і хроніці нашого Відділу, тому про неї згадаємо лише коротко.

Культурно-освітня референтура під проводом невтомної І. Клим, а вміжчасі І. Іванчишин, виявила незвичайно жваву діяльність. Були це відзначування історичних подій та осіб, вшанування роковин народження чи смерти визначних постатей України. Відбувались мистецько-літературні вечори з виступами наших письменниць, мистців та поетів, а також спонзорування деяких мистецько-малярських виставок. Не забувалось при тому й про імпрези родинного характеру, внутрі Відділу чи були це Свято Матері, різдвяна просфора та свячене для членок і їх родини.

Виховна референтура також мала великі осяги: заснування „Гуртка Юних Книголюбів" на Бронксі, що його зорганізувала І. Іванчишин; заснування, за ініціятивою І. Клим, гуртка „Молода Муза", під опікою ред. Уляни Любович - Старосольської, та за старанням Теодори Бриттан впродовж семи літ існував курс сальонових та модерних танців для середньошкільної молоді, що провадила Рома Прийма - Богачевська. Видали довгограючу платівку для дітей дошкільного віку „Послухайте, діти" Платівку цю перевидано, як теж видано її у формі магнетофонної стрічки (касет). Дохід із платівки призначено на видавничі цілі. Все це—заслуга невтомної І. Клим.

У мистецькій ділянці осяги були такі: показ виробу кераміки мисткинею Славою Ґеруляк та виставка української вишивки (зі збірки Мирослави Стахів).

З хвилиною заснування Українського Музею наш Відділ став його членом із щорічною вкладкою 100 дол; пожертвував 2,000 дол., а у 1981 році став його подвійним меценатом. 20 членок нашого Відділу є індивідуальними членками Музею. Багато праці для Музею вклала наша мистецька референтка Ольга Трачук, як рівнож І. Клим, збагачуючи Музей цінними експонатами. У 1980 році за старанням І. Клим відбувся показ одягів (збірка О. Крипи з Гартфорду) та примінення вишивки до сучасного вбрання.

Харитативна ділянка—це була постійна допомога у формі грошей, одягових пачок та книжок до Бразилії, Польщі та в Україну. Пересічно висилалось 40 пачок річно. Кілька членок оплачували стипендії студентам у Бразилії. Упродовж 17-ти років референтуру цю очолювала Марія Васьків. Після її виїзду з Ню Йорку провадила св. п. В. Падох, а тепер— Ольга Гірна, при постійній співпраці Олени Назар.

З американським світом був контакт через влаштовування в університетських бібліотеках виставок англомовних і українських книжок та показ писання писанок. До Женеви вислано телеграми в обороні нашого народу, як і листи до конгресменів в обороні політичних в'язнів.

Матеріяльною базою праці Відділу, крім вкладок, були продажі печива, якими з посвятою займалися господарські референтки. Наш Відділ включився у всі фінансові акції СУА; на запасний Фонд „Нашого Життя" складено 1,000 дол.

Упродовж 20-ти років 82-ий Відділ очолювали Е. Лисько 4 роки; О. Гентіш 2 роки, М.Савчак 3 роки ;С.Раковська один рік; А. Кіршак один рік; І. Клим 3 роки; Н. Попель два роки; Т. Бриттан один рік, і С. Серафин 3 роки.

Тепер число наших членок маліє. Одних вже немає між живими, інші переїхали в різні місцевості, а деяким вік і недуги не дозволяють активно працювати, так що тільки малий гурт активних членок веде працю нашого Відділу.

По заслуханні 20-літнього огляду праці 82-го Відділу голова Окружної Управи Л. Маґун відзначила червоними рожами присутніх на залі членок, які були головами 82-го Відділу на протязі 20-ти літ.

Опісля ведуча програмою І. Іванчишин привітала нашу членку Ольгу Соневицьку, яка була в товаристві своєї родини. Вона згадала про її заслуги на полі громадської праці і в СУА ще на рідних землях і на еміграції, за що Іванна Клим від Відділу вручила їй грамоту. Про її журналістичну і видавничу діяльність доповів ред. В. Барагура. Її внучка піднесла їй китицю троянд, а І. Іванчишин від себе особисто—в'язанку квітів.

У своєму слові О. Соневицька згадала про свій осяг— Мистецьку галерію в Ню Йорку, та висловила подяку інж. Р. Раковському за його допомогу в перших тяжких роках.

Перед обідом ведуча програмою представила гостей за головним столом, а голова Округи Л. Маґун передала привіт від Головної Управи СУА і вручила голові Відділу почесну грамоту за його прикладну і жертвенну працю для нашої організації; опісля передала привіт від Окружної Управи та внесла тост на многоліття 82-го Відділу.

Під час святкового обіду Іванна Клим відчитала привіти від делегаток відділів і приватних осіб, а інж. М. Шпонтак від Комітету Українських Об'єднаних Організацій Ню Йорку передав привіт особисто.

Під час перекуски—кави і солодкого, проходила мистецька програма, яку започаткував квінтет членок нашого Відділу у складі: Т. Бриттан, О. Гентіш, І. Клим М. Мирошниченко та С. Серафин, у фортепіяновому супроводі Л. Котлярчук, які зворушливо проспівали „Вечірня пісня" Ященка та „Києві мій" Шамо. Слідував есей „Думки для вас, мої спасителі..." пера колишньої членки „Молодої Музи" Л.Камюги-Голод, що в її заступстві прочитала Мелянія Соневицька. Потім колишні членки гуртка „Юні Книголюбн"—Надія Диба-Подоляк і Марта Іванчишин – Пушка, по-мистецьки прочитали поезії: „Оранта" Ірини Сеник, „Україно" В. Симоненка, „Криниця" Ірини Стасів-Калинець та „Майбутнє" Ліни Костенко.

При кінці було дещо „З пожовклих листків..."—це творчість наших членок. Л.

(Закінчення на стор. 4)

Відзначено...

(Закінчення зі стор. 3)

Гошовська прочитала есей Олени Лиско „В альбом 82-му Відділові", а сатиру власного пера дотепно прочитала колишня членка 82-го Відділу О. Гентіш.

Мистецьку програму закінчила відома співачка Христина Карпевич і при власному акомпаньяменті проспівала народну пісню в обробці Гнатишина „Вівці, мої вівці", „О, не забудь" Нижанківського і „Жита" Гнатишина, за що присутні нагородили її спонтанними оплесками.

На закінчення свята відзначено таких заслужених членок відзначками Наталії Кобринської за їх жертвенну працю: Олену Назар, Юлію Дашко, Розалію Мацук, Антоніну Гладюк, Клявдію Чорнодольську, Олену Лиско, Ярославу Лісовець та Лідію Волосянську. І. Іванчишин подякувала гостям, які своє присутністю звеличали наш ювілей, а голова С. Серафин заявила, що 82-й Відділ з цієї нагоди жертвує 100 долярів на фонд журналу „Наше Життя".;

Ірина Крамарчук

Згуртовані...

(Закінчення зі стор. 2)

ред катами необхідно згадати в дні „славного п'ятдесятиріччя".

А ще варто нагадати про блюзнірські вихваляння цієї страшної пори як „епохи нечуваних досягнень і неймовірного розквіту української літератури".

Переді мною виданий 1970 року в Києві довідник про письменників України. Це єдиний довідник, в якому зібрано біографічні і творчі дані про всіх українських письменників, живих і розстріляних чи померлих. Пізніше довідники вже не наважувалися назвати імена багатьох. А в цьому виданні є чимало матеріялу для певних висновків. Один з них і викриває брехню про „благотворний" вплив новоорганізованої спілки на творчість письменників, даючи правдиву картину катастрофічного занепаду української літератури вже за перші п'ять-шість років заснування спілки.

Особливу цінність мають матеріяли в цьому довіднику про письменників, які чудом уціліли в роках терору 30-років і потрапили під „благодійну" опіку щойно створеного СУП. Свідчення ці слід вважати цілком достовірними, бо подані вони самими письменниками.

Десять письменників, серед них, зокрема такі, як Андрій Головко, Юрій Яновський, Юрій Шовкопляс, Микола Терещенко, Олександр Копиленко, Петро Панч, — засвідчили, що у кожного з них до 1934 року було видано по 15-20 книжок. А за подальші п'ять-шість років, тобто, в час „бурхливого розквіту літератури" вони спромоглися лише на одну — дві книжки. А багато письменників зовсім замовкли в цю мертву пору.

Подальші роки, — буквально всі п'ятдесят літ були продовженням тієї ж політики зухвалого обмеження вільного розвитку української літератури, політики великодержавного, деспотичного шовінізму, жорстокого терору, спрямованого на те, щоб убивати душу нашого народу.

В цьому головний смисл ордена, почепленого спілці письменників за її величезні „заслуги".

Співпраця...

(Закінчення зі стор. 2)

курс на згортання зовнішньоекономічних зв'язків і організацію економічної бльокади Радянського Союзу".

О.П. Огнєв відмічує, що „країни витримали тиск свого політичного союзника, але деякі поступилися тискові. Насамперед це стосується Японії — другої за економічною могутністю країни капіталістичного світу, яка в принципі підтримала американську політику економічних санкцій щодо Радянського Союзу". Таку „арґументацію" навів Огнєв для того, щоб пояснити совєтському читачеві і деяким наївним пацифістам на Заході, чому так довго тривав період „холодних відносин" між СССР і Японією.

Не обійшлося у статті без відкритої антиамериканської пропаґанди із засудом зовнішньої політики теперішньої Адміністрації президента Роналда Реґена, який, відвідуючи свого часу Японію, ніби то намагався силою втягнути її в орбіту американської „авантюрницької політики", не даючи їй жадного забезпечення на випадок воєнних конфліктів. При тому совєтський автор у принципі відкинув японські претенсії на захоплені СССР під час Другої світової війни острови, кажучи, що „посягання японських урядів на повернення так званих 'північних територій' є досить примарною спробою ревізії підсумків міжнародних угод". Автор наякає на угоду в Ялті, яку ЗСА й інші країни Заходу вже поставили під сумнів, і Потсдамську декларацію. З цього виходить, що СССР зовсім не збирається будь-коли віддавати захоплені у війні японські острови, навпаки, він розбудовує на них свої воєнні бази, які становлять безпосередню загрозу для Японнії. Не треба, отже, дивуватися, що японські уряди й відповідальні політичні діячі з резервою ставляться до совєтських пропозицій і не вірять у доброзичливість і добросусідську співпрацю з тією імперією, яка не визбулася загарбницьких цілей. Якщо йдеться про американську закордонну політику і військову стратегію на Далекому Сході, то її головною ціллю є спільними силами припинити совєтську аґресивну експансію в світі, яка останньо почала також безпосередньо загрожувати ЗСА.

А все ж таки чому кремлівські лідери рішилися на відновлення совєтсько-японської співпраці. Безпосередньою причиною мабуть була перманентна економічна криза в СССР. Сьогодні на Заході немає ані одного серйозного дослідника, крім комуністів, який уважав би, що існують перспективи її переборення. Навпаки, вона посилюється з кожним днем. Другою причиною є, мабуть безперспективність совєтської аґресивної політики і брак виглядів виграти економічний бій з Америкою, яку Совєтський Союз „переганяє" ось уже 67 років. Одним словом, події тепер розвиваються не в користь СССР і це, лишень було найголовнішою причиною нового совєтського почину в Японії, як зрештою також в інших азійських країнах.

Олбанська...

(Закінчення зі стор. 1)

події, що творять один нерозривний ланцюг наших змагань за власну державність. Тріо „Верховина" з Торонто під мистецьким керівництвом Олени Глібович у складі: Надя Коханська, Оксана Макогон і Богданна Ігнатович, при фортепіяновім супроводі Михайла Бубни, проспівали на високомистецькому рівні в'язанку стрілецьких пісень, „Карпатські січовики", „В вечірній час", „Коли часом", „Осінні квіти", „Думу" М. Гайворонского, „Під Твою милість" Д. Бортнянського, „Україна квітуча" М. Дремлюги та інші.

Виступи „Верховини" заповідала О. Глібович, що започаткувала гимн усусусів „Гей, у лузі", а ціла заля підхопила і стоячи разом відспівала Христя Ковальчук і Леся Боднар рецитували „Голос духів", поему про визвольні змагання. Олександра Боднар прочитала поему Б. Лепкого „У храмі св. Юра". В монтажі Стеня Дзядів продеклямувала поему Р. Купчинського „Ніби сниться", участь брали Х. Коновальчук, Л. Боднар і В. Коцур та „Верховина"

Вкінці Є. Наболотний подякував усім виконавцям, в першу чергу „Верховині".

Українським гимном закінчено цю вдалу під кожним оглядом академію. Діти вручили гарну китицю квітів мистецькій керівничці „Верховини" Олені Глібович. Численна публіка з цілої округи довго оплескувала кожну точку, вкінці стоячою овацією нагородила „Верховину" та всіх виконавців програми. На сцені виднів золотий тризуб і напис „Борцям за волю України". Багато праці вложили голова Об'єднання ветеранів, дивізійник В. Боднар, Є. Наболотний, В. Коцур, Д. Хорват і інші ветерани, за що всім їм належиться щира подяка.